

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
 Enhet 2
 Förvaltningsrättsnotarien
 Markus Garfvé

DOM
 2013-05-13
 Meddelad i
 Falun

Mål nr
 4823-12

SÖKANDE

██████████, med uppgiven firma Svensk Filmsekvens, ██████████
 Box 48
 930 55 Jörn

MOTPART

Landstinget Gävleborg
 801 88 Gävle

Ombud: Anders Skåål
 Landstinget Gävleborg
 801 88 Gävle

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar ansökan om överprövning såvitt avser yrkandet om ogiltigförklaring av direktupphandling som skett före den 6 maj 2012.

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning i övriga delar.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Landstinget Gävleborg (Landstinget) har genomfört direktupphandling avseende framtagning av reklam i television, radio och Webb samt affischer, annonseringstjänster, framtagning av manual för förare, filmproduktion samt konsultarbete.

██████████ med uppgiven firma Svensk Filmsekvens (██████████) rprövning och anför att fråga varit om otillåten direktupphandling. Till stöd för sin ansökan uppger ██████████ bl.a. följande. Landstinget har av Kilometerkommunikation AB och dess dotterbolag bl.a. beställt reklam- och informationsfilmer samt övriga kommunikationsbyrå-tjänster för X-Trafik AB:s räkning utan att följa lagen om offentlig upphandling. Under år 2011 uppgick utbetalning inklusive mervärdesskatt till 2 154 067 kr. Under år 2012 har 798 220 kr utbetalts och stora utbetalningar kommer att göras under slutet av 2012. Genom Landstingets handlande har firman lidit skada eller riskerar att komma att lida skada då man inte har getts möjlighet att delta i upphandling av tjänsterna och varuleveranserna. Till ansökan har bifogats fakturor med förfalldatum under perioden mars 2011 november 2012.

Landstinget bestrider ansökan och anför följande. Landstinget har löpande beställt de i målet aktuella uppdragen, därigenom är det inte möjligt att fastställa något enskilt datum som omfattar de i målet aktuella fakturorna. Varje enskild beställning som genererat en faktura får ses som ett enskilt avtal. Endast avtal ingångna den 12 maj 2012 eller senare kan komma ifråga för ogiltigförklaring. I målet aktuella och ännu inte fullgjorda avtal har ingåtts mellan Landstinget och Lundberg & Co Reklambyrå AB (Lundberg). Uppdragen avser dels tidtabeller i tryckt form, dels informationsmaterial avseende autogirering. De varor och tjänster som omfattas av avtalen under den aktuella perioden kan svårligen anses utgöra en homo

gen samling avtal. En kategorisering av den ovan nämnda periodens avtal, dvs. fakturaunderlagen, ger vid handen att uppdragen avser framtagning av reklam i television, radio och Webb samt affischer, annonseringstjänster, framtagning av manual för förare, filmproduktion samt konsultarbete. Det kan inte föreligga något hinder mot att upphandla dessa varor separat genom direktupphandling så länge gränsvärdet för detta inte överskrids. Upphandlingen har inte delats upp i syfte att understiga gällande gräns för direktupphandling. Framtagningen av reklam i olika former bör anses utgöra en tjänst. Det samlade kontraktsvärdet i enlighet med fakturaunderlaget uppgår till omkring 220 000 kr under den aktuella perioden. Manualen för fordon uppgår till omkring 24 000 kr på motsvarande vis. Filmproduktion uppgår i motsvarande grad till omkring 29 000 kr samt slutligen uppgår konsultarvode avseende ”Strategi Konzeptutveckling, kommunikation 2013-2020” till omkring 157 000 kr. Vidare kan [REDACTED] svårligen ha möjlighet att klara av uppdragen då [REDACTED] firma utan anställda och med en i sammanhan [REDACTED] änsad omsättning av allt att döma inte förfogar över erforderlig förmåga och kapacitet att förse Landstinget med de aktuella kommunikationstjänsterna.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Fråga om ansökan inkommit i rätt tid

En ansökan om avtals ogiltighet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från det att avtalet slöts (16 kap. 18 § lagen [2007:1091] om offentlig upphandling, LOU, i dess lydelse före den 1 november 2011 och 16 kap. 17 § ovan nämnda lag i dess lydelse efter den 1 november 2011).

EU-domstolen har uttalat att förfarandena för att väcka talan inte får förta den ändamålsenliga verkan av rättsmedelsdirektivet (C-470/99 *Universale-Bau*). Vidare har EU domstolen i ett förhandsavgörande i mål C 406/08

Uniplex bl.a. uttalat att fristen för att ansöka om prövning i syfte att fastställa om det har skett en överträdelse av bestämmelserna om offentlig upphandling eller i syfte att erhålla skadestånd ska beräknas från och med den dag då sökande fick kännedom om eller borde ha fått kännedom om överträdelsen.

När det gäller mål om offentlig upphandling krävs som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt anger vilka omständigheter han grundar sin talan på (jfr RÅ 2009 ref. 69).

██████████ ansökan om överprövning kom in till förvaltningsrätten 2012 och fakturor med förfallodatum under perioden mars 2011 – november 2012 har bifogats. Landstinget har anfört att de löpande beställt de i målet aktuella uppdragen och att det därigenom inte är möjligt att fastställa något enskilt datum som omfattar de aktuella fakturorna. Landstinget anser därvid att varje enskild beställning som genererat en faktura får ses som ett enskilt avtal och följaktligen kan endast avtal in- gångna den 12 maj 2012 eller senare komma ifråga för ogiltigförklaring.

Enligt förvaltningsrättens bedömning finns det skäl, och då inget annat är visat, att betrakta fakturorna som separata avtal och beräkna preskriptionsfristen utifrån en sådan utgångspunkt. Prövningen i förvaltningsrätten kan därmed endast omfatta avtal som slutits efter den 6 maj 2012. Talan ska därför avvisas såsom försent inkommen i den del den avser avtal som skett före detta datum.

Fråga om otillåten direktupphandling

En direktupphandling är ett förfarande utan krav på anbud (jfr 2 kap. 23 § LOU). Gränsen för direktupphandling är ca 284 600 kr (15 kap. 3 § LOU med hänvisningar). ██████████ har anfört att Landstinget i målet aktuellt avseende under ██████████ upphandlat för 798 220 kr. Landstinget

har mot detta invänt att framtagning av reklam i olika former bör anses utgöra en tjänst för vilken kontraktsvärdet uppgår till omkring 220 000 kr under den aktuella perioden. Vidare anför Landstinget att manualen för fordon uppgår till omkring 24 000 kr på motsvarande vis, Filmproduktion till omkring 29 000 kr samt slutligen uppgår konsultarvodet avseende ”Strategi Konzeptutveckling, kommunikation 2013-2020” till omkring 157 000 kr.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att parterna har olika uppfattningar om hur kontraktsvärdet för direktupphandlingen ska beräknas. Enligt förvaltningsrättens mening bör det dock ligga på [REDACTED] att visa att direktupphandlingen överskridit tröskelvärde [REDACTED] har i detta avseende ingett fakturor men någon konkret utredning av hur fakturorna hör samman har inte åberopats av [REDACTED]. Inte heller i övrigt framgår det med tillräcklig tydlighet vilka av fakturorna som avser direktupphandlingar gjorda efter den 6 maj 2012. Mot bakgrund härav och då annat inte har visats får kontraktsvärdet anses ha understigit den gräns för direktupphandling som framgår av LOU. Landstinget har haft fog för att genomföra de i målet aktuella direktupphandlingarna och skäl för ingripande enligt LOU föreligger därför inte.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Eva Karlsson Helghe
rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1C LOU